

Riktlinjer för bildhantering inom idrottsrörelsen

Innehåll

Riktlinjer för bildhantering inom idrottsrörelsen	3
Vad är en personuppgift?	3
Vad gäller vid användning av bilder och rörligt material?	3
Följa de grundläggande principerna	3
Rättslig grund för behandling av bilder och rörligt material.....	3
Intresseavvägning.....	3
Samtycke	4
Avtal.....	4
Registerförteckning över era personuppgiftsbehandlings	5
Informera om personuppgiftsbehandlingen	5
Särskild information till minderåriga.....	5
Rutiner för att hantera begäran från individen	6
Skydda personuppgifterna	6
Målgruppsanpassad vägledning	6
Förälder/vårdnadshavare.....	6
Ledare och tränare	7
Kommunikatör.....	7
Tävlings-/evenemangsansvarig	7
Arbetsgivare	7
Marknad	8

Riktlinjer för bildhantering inom idrottsrörelsen

I dessa riktlinjer ger vi vägledning för hur idrottsrörelsen kan arbeta när vi fotograferar, publicerar bilder eller rörligt material och använder bilder i tryckt material.

Riktlinjerna riktar sig mot alla organisationer som är aktiva inom idrottsrörelsen.

Vad är en personuppgift?

All slags information som direkt eller indirekt kan knytas till en fysisk person som är i livet räknas enligt dataskyddsförordningen som personuppgifter. Det innebär att bilder och videofilmer där personerna på bilder kan identifieras är att anse som personuppgifter.

Vad gäller vid användning av bilder och rörligt material?

När det gäller användning av bilder eller annat rörligt material på människor måste ni alltid följa reglerna i dataskyddsförordningen. Det innebär att:

- följa de grundläggande principerna
- ha en rättslig grund för behandlingen
- ha en förteckning över era personuppgiftsbehandlings
- informera om personuppgiftsbehandlingen
- ha rutiner för att hantera en begäran om att ni ska lämna ut eller ta bort personuppgifter
- skydda personuppgifterna

Följa de grundläggande principerna

Principerna innebär bland annat att ni som personuppgiftsansvariga:

- måste ha stöd i dataskyddsförordningen för att få behandla personuppgifter
- bara får samla in personuppgifter för specifika, särskilt angivna och berättigade ändamål
- inte ska behandla fler personuppgifter än vad som behövs för ändamålen
- ska se till att personuppgifterna är riktiga
- ska radera personuppgifterna när de inte längre behövs
- ska skydda personuppgifterna, till exempel så att inte obehöriga får tillgång till dem och så att de inte förloras eller förstörs
- ska kunna visa att och hur ni lever upp till dataskyddsförordningen.

Rättslig grund för behandling av bilder och rörligt material

För användning av bilder eller annat rörligt material finns tre tillämpliga rättsliga grunder intresseavvägning, samtycke och avtal.

Intresseavvägning

Den rättsliga grunden intresseavvägning innebär att ni får behandla personuppgifter utan den registrerades samtycke i vissa fall. Men bara om ni har berättigade intressen som väger tyngre än den registrerades och om behandlingen är nödvändig för det aktuella ändamålet.

Ni behöver dokumentera er intresseavvägning, d.v.s. vilka berättigade intressen som organisationen har för att exempelvis använda bilder eller rörligt material vid informationsspridning om verksamheten och hur dessa berättigade intressen förhåller sig till individens personliga integritet.

Ert intresse i rollen som personuppgiftsansvarig måste vara tillräckligt tydligt formulerat för att kunna vägas mot den registrerades intressen eller grundläggande rättigheter och friheter. Ni måste kunna avgöra vilket av parternas intressen som väger tyngst.

Situationer när en intresseavvägning kan vara tillämplig: tävlingsarrangemang, fotografering av stora folksamlingar, events och nätverksträffar. Observera att för tävlingsdeltagare under 16 år bör samtycke inhämtas från vårdnadshavare av tävlingsarrangören.

Samtycke

Samtycket måste vara frivilligt, d.v.s. individen ska kunna avgöra om personuppgifterna ska få behandlas, och vederbörande ska alltid kunna säga nej. Med frivilligt menas att den registrerade har ett genuint fritt val och kontroll över sina personuppgifter. Samtycket blir därför ogiltigt om någon har utsatts för påverkan. Individen får inte heller drabbas av negativa konsekvenser om vederbörande inte lämnar sitt samtycke.

Förklara klart och tydligt för den som ska lämna sitt samtycke att vederbörande alltid har rätt att ångra sig. Det ska vara lika lätt att lämna ett samtycke som att återkalla det. Mallar för samtyckesblankett (både för vuxna och barn) samt formulär för återkallande av samtycke finns på www.rf.se.

Samtycke kan vara en lämplig grund vid en förbestämd arrangerad fotografering av en avgränsad grupp individer, exempel vid lagbilder eller porträttbilder på aktiva. Det gäller både vuxna och barn. En förening bör också inhämta samtycke från vårdnadshavare vid publicering av bilder från träningar för barn under 16 år.

Mall för samtyckesblankett finns på www.rf.se. Blanketten finns i två versioner, en för vuxen och en för barn under 16 år.

Avtal

Den rättsliga grunden avtal innebär att den registrerade har ett avtal eller ska ingå ett avtal med den personuppgiftsansvarige. Det krävs då att personuppgiftsbehandlingen är nödvändig, antingen för att fullgöra avtalet med den registrerade eller för att vidta åtgärder på begäran av den registrerade innan avtalet ingås. Det här gäller bara avtal där den registrerade är eller avser att bli part.

Avtal kan vara en lämplig grund vid ex. medverkande i framtagande av en marknadsföringsfilm eller medverkande i tryckt material.

Registerförteckning över personuppgiftsbehandlings

Behandling av bilder och rörligt material ska dokumenteras i den personuppgiftsansvariges registerförteckning. Mall för registerförteckning finns på www.rf.se.

Informera om personuppgiftsbehandlingen

Ni måste informera om personuppgiftsbehandlingen. Detta sker exempelvis genom att anta en integritetspolicy som med fördel kan publiceras på organisationens hemsida (mall för integritetspolicy finns på www.rf.se). Vid arrangemang kan den personuppgiftsansvarige även informera om fotografering/videoupptagning genom att sätta upp skyltar under arrangemanget och i förväg informera på hemsida och i sociala medier.

Särskild information till minderåriga

Dataskyddsförordningen kräver att den information som ges om personuppgiftsbehandling ska vara lättbegriplig och tydlig för mottagaren. Informationen måste därför anpassas till den målgrupp som den riktar sig till. Det gäller förstås också i förhållande till barn och nivån på språket i informationen kan därför behöva varieras beroende på vilken ålder barnet som ska ta emot informationen har. Även om det är vårdnadshavaren som begär att få information för barnets räkning kan det vara bra att också ta fram mer lättbegriplig och barnvänlig information så att barnet självt kan tillgodogöra sig informationen.

Exempel på informationstext till hemsida och sociala medier

Detta evenemang dokumenteras med film och foto. Bilder och filmer från evenemanget kan komma att användas i syfte att informera om vår verksamhet, samt marknadsföra detta och framtida evenemang för vår räkning. Om du vill få en bild eller film raderad är du välkommen att kontakta E-POST FÖR DATASKYDD. Mer information om hur vi behandlar personuppgifter och hur vi tillvaratar enskildas rättigheter framgår av integritetspolicyn på vår hemsida.

Exempel på informationstext till skyltar

Detta evenemang dokumenteras med film och foto.

Det går bra att meddela om du inte vill vara med på bild eller om du opponerar dig mot publicerad bild (då kommer bilden tas bort).

Kontaktperson: E-POST FÖR DATASKYDD.

Läs mer i vår integritetspolicy på vår hemsida.

Rutiner för att hantera begäran från individen

Det är viktigt att den personuppgiftsansvarige har rutiner för hur de ska bemöta begäran, invändningar eller förfrågningar från individer som finns på bilderna. Det gäller exempelvis om en individ invänder mot publicering av en bild som skett med stöd av en intresseavvägning.

Skydda personuppgifterna

Ni är ansvariga för att skydda bildarkiv på ett säkert sätt. Detta gör ni genom att vidta lämpliga tekniska- och organisatoriska säkerhetsåtgärder. Säkerställ att bilderna lagras i enlighet med eventuell IT-säkerhetspolicy eller i övrigt med tillräckligt god säkerhetsnivå.

Exempel på säkerhetsåtgärder:

- lösenordskydda bildarkiv
- begränsa åtkomst till bildarkivet
- installera skydd mot skadlig kod (antivirus).

Målgruppsanpassad vägledning

Förälder/vårdnadshavare

Vårdnadshavare till ett barn under 13 år har laglig rätt att samtycka till behandling av personuppgifter. Inom idrottsrörelsen eftersträvas att samtycke från vårdnadshavare ska inhämtas för barn under 16 år.

Om ditt barn finns med på foto eller rörligt material som publicerats utan er inblandning och ni önskar avpublicera materialet kan ni vända er till den personuppgiftsansvarige (vanligen den organisation som har publicerat materialet), och invända mot publiceringen. Den personuppgiftsansvarige måste då upphöra med behandlingen om de inte kan påvisa tvingande berättigade skäl som väger tyngre än den enskildas intressen.

Ledare och tränare

Säkerställ att alla dina deltagare har fått information om att fotografering eller videoupptagning sker vid respektive tillfälle. Rikta även informationen till föräldrar om de aktiva är under 16 år. Samtycke från vårdnadshavare vid fotografering av barn under 16 år bör inhämtas.

Kommunikatör

Beroende på vilket typ av material som ska tas fram och till vilka ändamål kan olika rättsliga grunder vara tillämpliga.

- Modellavtal bör typiskt sätt upprättas vid bildanvändning för trycksaker där materialet framställs tillsammans med en avgränsad medverkandegrupp.
- Intresseavvägning kan typiskt sätt tillämpas för digitalt material. Ni måste dokumentera er intresseavvägning.
- Samtycke gäller vid porträttbilder (dock ej på anställda).

Tävlings-/evenemangsansvarig

Egenskap av tävlings- eller evenemangsansvarig

- Sätt upp informationsskyltar.
- Informera i sociala medier och på hemsidan att fotografering kommer att ske.
- Informera alla deltagare i anmälningsformuläret.
- Inhämta samtycke från vårdnadshavare till användning av bilder för tävlingsdeltagare under 16 år.

Arbetsgivare

Möjligheten att publicera bilder på anställda får bedömas i varje enskilt fall. Ni måste följa reglerna i dataskyddsförordningen som helhet och dessutom ha klart för er vad syftet med publiceringen är och vilken den rättsliga grunden är.

Att få sin bild publicerad på internet kan av många upplevas som särskilt känsligt. Fråga därför alltid den anställda innan ni publicerar bilder.

Datainspektionen anser att arbetsgivare inom vissa verksamheter kan ha tungt vägande skäl för att exponera bilder på anställda med exempelvis kundorienterade arbetsuppgifter. I sådana fall kan arbetsgivarens intresse av att publicera bilder väga tyngre än de anställdas intresse av skydd och därmed ge stöd för publiceringen. Den rättsliga grunden är då intresseavvägning.

Den enskilde, vars namn och bild har publicerats, har rätt att göra invändningar mot en behandling som grundar sig på en intresseavvägning.

Marknad

- Att använda bilder i kommersiella syften, ex. att sälja bilder eller ta bilder för marknadsföring av sponsorrelaterade samarbeten etc. kräver som utgångspunkt ett samtycke från individerna på bilderna.
- Tänk även på att SF kan ha särskilda riktlinjer för hur bilder kan/ska hanteras.

Tips: Vi har även tagit fram en sammanställande checklista som överskådligt sammanfattar dessa riktlinjer. Checklistan för bildhantering finns på www.rf.se.